

PŘÍPAD 1

Paní Marie a pan Jiří – pozůstalí rodiče po porodu mrtvého dítěte

Organizace

Gynekologicko – porodnická klinika v krajském městě

Životní situace klienta

Paní Marie je pacientkou gynekologicko – porodnické kliniky. Před třemi dny porodila mrtvé dítě, přičemž ke skonu dítěte došlo v průběhu porodu. Těhotenství paní Marie bylo plánované a probíhalo bezproblémově, velmi se na své první dítě těšila stejně jako její manžel, pan Jiří. Pouze těsně před plánovaným datem porodu se u ní objevily zdravotní komplikace, kvůli kterým byl porod vyvoláván.

Oznámení o smrti dítěte sdělil oběma rodičům lékař, který porod vedl. Formu tohoto sdělení považuje pozůstalá matka za necitlivou a vyjadřuje hněv směřovaný směrem ke zdravotnickému personálu obviňovanému z pochybení. Kromě špatného psychického stavu si pacientka stěžuje na skutečnost, že je na oddělení umístěna v blízkosti žen s novorozenci a žádá o okamžité propuštění z kliniky, na jejíž pracovníky hodlá podat trestní oznámení. Její manžel jí však přesvědčuje, aby kvůli zdravotním komplikacím zůstala ještě několik dnů v zařízení, kde se o ni, podle jeho názoru kvalitně, stará zdravotnický personál. Paní Marie dbá jejich pokynů týkajících se léčby a zdravotnické péče, ovšem jinak se zdravotníky odmítá komunikovat; mluví pouze se svým manželem.

Pan Jiří, se obrátil na sociální pracovníci v zařízení s žádostí, aby pomohla zprostředkovat komunikaci mezi zdravotníky a jeho manželkou a aby jí rozmluvila podání trestního oznámení na zdravotnický personál. Je přesvědčen, že došlo k nešťastné náhodě a tragédii se nedalo zabránit. Při rozhovoru sociální pracovníce s panem Jiřím vyšlo dále najevo, že pan Jiří stojí o setrvání manželky na klinice nejen kvůli jejímu zdravotnímu stavu, ale také proto, aby mohl vyklidit pokoj a odstranit věci připravené pro zesnulé dítě. Sociální pracovníci se také svěřil, že prozatím o tragédii informoval pouze členy rodiny přes SMS a neví, jakou formou podat zprávu o tragédii ostatním přátelům a známým. Rovněž se kvůli špatnému psychickému stavu paní Marie neodvažuje otevřít s ní otázku případného rozloučení se se zesnulým dítětem.

Na srdci mu ovšem leží i další praktické věci. Uvědomuje si, že smrt dítěte zasahuje do finanční situace a kariéry jeho ženy, která nastoupila na mateřskou dovolenou od počátku šestého týdne před očekávaným dnem porodu. Protože dítě při porodu zemřelo, náleží Marii mateřská dovolená po dobu 14 týdnů, přičemž manželé předpokládali, že Marie s dítětem na mateřské a posléze rodičovské dovolené zůstane minimálně čtyři roky a tomu také přizpůsobili své pracovní, ale i osobní plány. Pan Jiří přiznává, že je ze situace zoufalý, ale uvádí, že si nemůže dovolit zhroutit se, protože musí být oporou manželce.

Sociální pracovníce

Sociální pracovníce na gynekologicko – porodnické klinice v krajském městě je svobodná a prozatím bezdětná. Na pozici sociální pracovníce pracuje šest měsíců, jedná se o její první pracovní zkušenost. Ze situace je zaskočená, protože se s danou situací zatím nikdy nesešla a nepředpokládala, že by s touto tragédií mohla být konfrontována.

PŘÍPAD 2

Krádeže slečny Pavly

Organizace

Probační a mediační služba usiluje o zprostředkování účinného a společensky prospěšného řešení konfliktů spojených s trestnou činností a současně organizuje a zajišťuje efektivní a důstojný výkon alternativních trestů a opatření s důrazem na zájmy poškozených, ochranu komunity a prevenci kriminality. Probační a mediační služba usiluje mimo jiné o začlenění obviněného resp. pachatele do života společnosti bez dalšího porušování zákonů. Pavla je klientkou Probační a mediační služby, kam byla poslána soudem v souvislosti s krádeží kabelky a peněženky v podchodu.

Situace klienta

Pavla se ve smluvený den doslavila na úvodní setkání na Probační a mediační službu, které nařídil soud v případě krádeže, kterou spáchala ještě jako dítě (tj. jako trestně neodpovědná). Dostavila se i se svým zákonným zástupcem dědečkem v souladu s pravidly probace. Dědeček souhlasil, že na další setkání může Pavla docházet sama. Pouze v případě, že by došlo k narušení spolupráce, se dědeček zúčastní dalšího setkání.

Pavla je romské národnosti. Je jí 15 let, od tohoto roku je tedy trestně odpovědná jako mladistvá. Chodí do 9. třídy základní školy. Oba rodiče jsou ve výkonu trestu odnětí svobody. Má ztracený občanský průkaz, a neví, jak si zažádat o vystavení nového dokladu.

Trestné činnosti se Pavla dopustila opakovaně s partou kamarádek a je proti ní vedeno několik trestních řízení. V paralelních trestních řízeních se jedná o podobnou trestnou činnost, a to o krádeže kabelek a platebních prostředků a pokusy o výběr z bankomatů kradenými platebními kartami. Na první setkání však přišla přímo z jednání trestního soudu o krádeži, kterou spáchala již jako trestně odpovědná, a bylo jí uloženo trestní opatření obecně prospěšných prací. Na setkání v Probační a mediační službě Pavla tvrdí, že je ochotná ke spolupráci a působí vcelku informovaně o své situaci.

Pokud jde o průběh trestního řízení, víme, že Pavla využívá svého práva nevypovídat a v průběhu trestního řízení se k věci nevyjadřuje. Zákonný zástupce se trestního řízení účastní spolu s Pavlou a jedná za ni, přičemž trestnou činnost své vnučky jednoznačně popírá a proti uložení trestního opatření obecně prospěšných prací se odvolal. Dědeček trvá na tom, že jeho vnučka žádné provinění nespáchala a že ví o svědkyni, která by mohla nevinu Pavly prokázat. Pavla však nepůsobí přesvědčeně o své nevině, ale nepřímou dávkou najevo, že se trestné činnosti nedopustila ona, ale že to byly její kamarádky.

Pavla souhlasí, že bude spolupracovat a pravidelně docházet na Probační službu a po vysvětlení ze strany probační úřednice se zdá, že rozumí podmínkám probačního dohledu. Je jí vysvětlen dopad toho, že již nabyla trestní odpovědnosti. Probační úřednici Pavla v této souvislosti sděluje, že do podchodu, kde se setkávala se svými kamarádkami, v současné době nechodí a tomuto místu se vyhýbá.

Sociální pracovník

Sociální pracovnící je probační úřednice na Probační a mediační službě, je vysokoškolsky vzdělaná s dlouholetou praxí v sociální práci.

PŘÍPAD 3

Pan Svoboda a jeho závislost na alkoholu

Organizace

Domov pro seniory

Životní situace klienta

Panu Svobodovi je 68 let, pohybuje se na invalidním elektrickém vozíku. Jeho zdravotní stav je přiměřený věku, má ale rozsáhlé poškození dolních končetin po úrazu, který si způsobil, když spadl v opilosti pod projíždějící tramvaj. Od té doby byl klient v invalidním důchodu, nyní je starobním důchodcem. Již jeden rok žije v domově pro seniory, kde je spokojený, stěžuje si pouze na přísná pravidla, která zde panují.

Pan Svoboda má celoživotní problémy s alkoholem. Pravidelně se opíjí u sebe na pokoji, kde bydlí sám. Často také jezdí do centra města a vrací se v podnapilém stavu. Je-li opilý, pak v noci opakovaně volá personál Domova pro seniory, který ho většinou najde na zemi, kam upadne, když se snaží dostat v tomto stavu na WC. V takových případech bývá velmi vulgární a hrubý na zaměstnance.

Ráno si zpravidla není vědom, co se uplynulé noci stalo. V minulosti již několikrát dostal napomenutí ředitele zařízení. Vždy reagoval omluvou a slibem, že své chování napraví. Má obavu, že by s ním mohla být podle směrnic zařízení ukončena služba. Po týdnu se však většinou situace opakuje.

Sociální pracovník si uvědomuje, že by pro klienta bylo obtížné, pokud by byl z domova vyloučen, najít nové bydlení. V místě je sice bezbariérový dům s pečovatelskou službou, odtud však klient do domova pro seniory přišel. Do domu s pečovatelskou službou se nastěhoval poté, co zemřela jeho družka, se kterou žil více než 20 let v jejím vlastním bytě. Byt však zdědil syn družky, který pana Svobodu z bytu vykázal. Klient nemá žádné příbuzné, ani blízké přátele, kromě těch příležitostných, se kterými popíjí alkohol. Pracoval jako horník, takže si vydělal pěkné peníze, jak sám často říká. Momentálně však už všechny peníze, které si na přání družky šetřil na stará kolena, utratil za alkohol a rozpůjčoval kamarádům. Pokud by bydlel v nájemním bytě, pak je otázkou, zda by byl schopný (byť za pomoci pečovatelské služby) se sám o sebe postarat a svoje bydlení financovat.

Sociální pracovník

Pracujete v domově pro seniory na pozici sociálního pracovníka a zároveň jste klíčovým pracovníkem pana Svobody. Zdá se, že jste jediným alespoň trochu blízkým člověkem pana Svobody a chcete pro něj jen to nejlepší. Řediteli zařízení už ale pomalu začíná s panem Svobodou docházet trpělivost, zvláště poté, co se zvýšil počet žádostí o pobyt v domově pro seniory a pořadník se tak prodlužuje na - alespoň pro zřizovatele - neúnosnou míru. Ředitel na Vás tlačí, abyste celou situaci urychleně vyřešil/a.

PŘÍPAD 4

Závislost matky tří dětí

Popis organizace

Jedná se o OSPOD na obecním úřadě v obci s rozšířenou působností.

Situace klientky

Anka přichází za sociální pracovníci několik dní po té, co její tři děti byly umístěny do „Klokánku“. Odebrání dětí prožívá Anka jako tragédii a po sociální pracovníci požaduje, aby jí pomohla získat děti zpět. Rodina Anky byla v dlouhodobé evidenci OSPODu, ale situace se neustále zhoršovala. Sociální pracovníce nakonec z obavy o zdraví dětí přistoupila k podání návrhu na jejich umístění do náhradní výchovy. Nejstarší dcera Žaneta má 7 let, ale kvůli špatné znalosti českého jazyka měla odklad do první třídy a nyní je v nultém přípravném ročníku, kam ovšem často nedocházela. Druhé dítě je 5letý syn Arpád a poslední dítě je 15-ti měsíční dcera Amálka. Matka se o děti starala nedostatečně, často je nechávala doma o samotě. Stávalo se, že se nevrátila domů ani na noc a děti pak byly celou noc samy doma, měly hlad. O děti se příležitostně starala sestra klientky a její 16-ti letá dcera, jejichž rodina je rovněž v evidenci OSPOD kvůli zanedbávání péče o děti.

Paní Anka je závislá na drogách (pervitin, užívá šňupáním). Před odebráním dětí si drogu kupovala podle finančních prostředků až několikrát týdně, přičemž „pervitinové jízdy“ občas trvaly i několik dní, po které byla mimo domov. Za drogy klientka utratila velké množství peněz (gram pervitinu stojí cca 1200 Kč), na tyto výdaje si vydělávala prostitucí. V minulosti klientka chtěla začít žít jinak, opakovaně nastoupila na odvykací léčbu, ale tu nikdy nedokončila. Paní Anka s dětmi bydlí na ubytovně v sociálně vyloučené komunitě. S dětmi obývá jeden pokoj, kde není WC ani koupelna. Celkový technický a hygienický stav ubytovny není příliš dobrý, přesto majitel ubytovny vybírá velmi vysoké nájemné (3000 Kč za dospělé osobu a 1500 Kč za dítě na měsíc, takže klientka by měla platit měsíčně 7500 Kč za nájem). Ten ale paní Anka často neplatí a majitel jí hrozí vyhozením na ulici. Ve stejné ubytovně bydlí i další členové její širší rodiny, sestra s její rodinou. Sestra by souhlasila s tím, aby byly děti svěřeny do její péče, ale paní Anka s tímto řešením nesouhlasí, protože je přesvědčena o tom, že by děti nadobro ztratila. Sociální pracovníce se domnívá, že tento negativní postoj je ovlivněn i žárlivostí paní Anky na svou sestru, protože ji děti mají velmi rády a často o ní mluví. Navíc paní Anka uvádí, že by tím ztratila nárok na přídavky na děti.

Anka má ukončené pouze základní vzdělání a nemá zaměstnání. V minulosti několikrát vykonávala veřejně prospěšné práce, které trvaly 3 měsíce, ale sama říká, že pracovala jen proto, aby mohla dále pobírat sociální dávky. Nyní pobírá přídavky na děti (na nejstarší dceru částku 610 Kč měsíčně, na dvě mladší děti na každé 500 Kč měsíčně), příspěvek na bydlení (1600 Kč) a příspěvek na živobytí z dávek hmotné nouze (4253 Kč). Nejmladší dceři je 15 měsíců, takže momentálně je matka na rodičovské dovolené s malou dcerou, tudíž není vedená na úřadu práce jako nezaměstnaná. Na rodičovské dovolené pobírá rodičovský příspěvek ve výši 3800 Kč měsíčně). Z těchto finančních prostředků si toho ale moc dovolit nemůže. Otec dětí s klientkou nežije a o děti nejeví žádný zájem, neplatí na ně žádné výživné. Po rozchodu s klientkou s ní i s dětmi přerušil veškeré kontakty. Časem si založil novou rodinu. Otec dětí nemá trvalou práci, je evidován na úřadu práce, ale o sehnání práce nestojí, živí se pouličním prodejem drog. Výživné bylo otci nařízeno soudně, ale jelikož nemá žádné prokazatelné legální příjmy, sám pobírá podporu v nezaměstnanosti, soud určil výši výživného v minimální výši. Otec na výživu dětí neplatí ani to, ale klientka výživné nijak nevymáhá, protože doufá, že si otec k dětem časem najde cestu a bojí se, že by vymáháním výživného tuto naději zničila. Rodiče klientky žijí v jiném městě, s klientkou se vidají pouze příležitostně.

Sociální pracovníce

Sociální pracovníce má VŠ vzdělání a na OSPODu pracuje již 8 let. V současnosti má v péči několik problémových rodin z této lokality. S rodinami se snaží aktivně spolupracovat a využívá služeb NNO. Sociální pracovníce je vytižená. Lékaři u ní nedávno diagnostikovali závažné onemocnění, díky němuž bude muset během příštích měsíců podstoupit náročnou léčbu.